

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра польської філології

Затверджено
на засіданні кафедри польської філології
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри
(Лозинська О.Г.)

Силабус з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ОСНОВНОЇ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ (ПОЛЬСЬКОЇ) ЛІТЕРАТУРИ:
БАРОКО, ПРОСВІТНИЦТВО»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) «Польська мова та література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 035 Філологія.
Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – польська

Львів – 2023 р.

**Силабус курсу Історія польської літератури. Бароко. Просвітництво.
2023 - 2024 навчального року**

Назва курсу	Історія польської літератури. Бароко. Просвітництво.
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра польської філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Викладачі курсу	доц. Левко Уляна Елізбарівна
Контактна інформація викладачів	uliana.levko@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Вівторок 11.50-13.10 вул. Університетська, 1 аудиторія 327
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/istoriya-osnovnoji-slovianskoji-polskoji-literatury-4
Інформація про курс	Курс «Історія польської літератури» є одним з профілюючих для студентів-полоністів у системі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на польському відділенні філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Він охоплює вісім історичних періодів розвитку польської літератури від середньовіччя до міжвоєнного двадцятиліття влючно. Курс є базовим для студентів-полоністів. Вивчаючи його, вони набувають знання про історико-культурний процес у Польщі та його суспільно-політичне тло, усвідомлюють спадкоємність культурних традицій, взаємозв'язок культурних епох. Студенти вивчають біографії і творчість найважливіших представників польської літератури, читають їхні твори, вчатьса самостійно їх аналізувати та інтерпретувати.
Коротка анотація курсу	У курсі йдеться про особливості польської барокової літератури, конфлікти барокового світогляду та їхнє відображення в літературі, національні моделі польського Просвітництва, особливості польського класицизму, внутрішні протиріччя у польському класицизмі, новаторство польського класицизму та сентименталізму у загальнослов'янському контексті; вивчаються біографії основних представників літератури польського бароко та Просвітництва, їхні твори.
Мета та цілі курсу	навчити студентів аналізувати специфіку літературних епох бароко та Просвітництва; розуміти загальні світоглядні концепції цих епох та художні концепції окремих авторів у контексті сучасної їм думки та вразливості; творчо та послідовно формулювати та аргументувати власні думки про літературний твір.
Література для вивчення дисципліни	Література для вивчення дисципліни 1. Barok. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. 2. Borowy W. O poezji polskiej wieku XVIII. Warszawa, 1978.

	<p>3. Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.</p> <p>4. Epoki literackie. Bielsko-Biała, 2004.</p> <p>5. Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.</p> <p>6. Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.</p> <p>7. Historia ludzi. Podręcznik. Kraków, 2003.</p> <p>8. Kitowicz J. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania augusta III. T.1-4. Warszawa, 1970.</p> <p>9. Klimowicz M. Oświecenie. Warszawa, 1972.</p> <p>10. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. Warszawa, 1969.</p> <p>11. Mały słownik pisarzy polskich. Cz. 1. Warszawa, 1969.</p> <p>12. Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.</p> <p>13. Okresy literackie. Warszawa, 1994.</p> <p>14. Oświecenie. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001.</p> <p>15. Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze-Renesans-Barok). Wrocław, 1990.</p> <p>16. Słownik pisarzy polskiego Oświecenia. Wrocław, 1977.</p> <p>17. Snopek J. Oświecenie. Szkic do portretu epoki. Warszawa, 1999.</p> <p>18. Tomkowski J. Literatura polska. Warszawa, 1993.</p> <p>19. Петрухіна Л.Е. Історія польської літератури (бароко, Просвітництво). Львів, 2003.</p>
Тривалість курсу	4 семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг курсу 60 год., з них 32 лекцій і 16 практичних, 12 годин самостійної роботи, 2 кредити ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p>студенти повинні знати зміст понять: сарматизм, релігійне бароко, дворянське (королівське) бароко, пасторальна метафізика, алегорія, пуанта, концепт, Просвітництво, czasy saskie, Конституція 3 Травня, Великий (Чотирирічний) сейм, бекоролів'я, класицизм, сентименталізм, рококо, “четвергові обіди”, Комісія національної освіти, Товариство друзів науки, Collegium Nobilium;</p> <p>знати зміст тем: особливості польської барокової літератури, конфлікти барокового світогляду та їхнє відображення в літературі, національні моделі польського Просвітництва, особливості польського класицизму, внутрішні протиріччя у польському класицизмі, новаторство польського класицизму та сентименталізму у загальнослов'янському контексті; біографії основних представників літератури польського бароко та Просвітництва, їхні твори.</p> <p>вміти: 1) орієнтуватися в історико-літературному процесі, розуміти спадкоємність, а також специфіку літературних епох;</p> <p>2) характеризувати кожен період в історії літератури, визначити етимологію його назви, граничні дати, типологічні риси, аргументувати його відмінність та особливість;</p> <p>3) аналізувати загальні світоглядні концепції епохи та художні концепції окремих авторів;</p> <p>4) аналізувати художньо-образну систему літературної епохи, стилю, напрямку, автора, окремого твору;</p> <p>5) творчо та послідовно формулювати та аргументувати власні думки про літературний твір.</p>
Ключові слова	історія польської літератури, бароко, Просвітництво, сарматизм,

	релігійне бароко, дворянське бароко, пасторальна поезія, маньєризм, метафізика, містицизм, алегорія, символ, пуанта, концепт, анафора, Проствітництво, czasy saskie, noc saska, Конституція 3 травня, Великий (Чотирирічний) сейм, бекоролів'я, класицизм, сентименталізм, рококо, “четвергові обіди”, Комісія національної освіти, Товариство друзів науки, Collegium Nobilium, лібертинізм, вольтеріанство
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	іспит у 4-му семестрі
Пререквізити	Вступ до літературознавства, Теорія літератури, Історія української літератури, Історія польської літератури. Середньовіччя. Ренесанс..
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час навчання студенти формують та вдосконалюють уміння застосовувати філософсько-критичні концепції для досягнення розуміння художнього тексту. Застосовується метод аналізу художнього твору у ширшому контексті історико-літературної епохи із врахуванням знань з теорії літератури, методологічні засади і типологія аналізу художнього твору, аналізу творів різних родів і жанрів, а також метод вивчення літературознавчого матеріалу, що передбачає вивчення життєпису та індивідуального стилю письменника, засвоєння теоретико-літературних понять та опрацювання літературно-критичних статей з певної теми, метод порівняльного аналізу з напрямками, стилями мистецтва, що мали місце у певній історико-культурній епосі.
Необхідне обладнання	проектор, інтерактивна дошка
Критерії оцінювання (окремо кожного навчальної діяльності)	для виду Критерії оцінювання 15 балів з попереднього семестру (Середньовіччя. Ренесанс) + 35 балів за семестр + 50 балів за іспит = 100 балів
Питання екзамену	до Питання до заліку чи екзамену 1. Загальна характеристика епохи бароко. Особливості польської літератури XVII ст. на загальноєвропейському тлі. Ознаки барокового світогляду, філософії, мистецтва. Риси, функції та жанри барокової літератури. 2. Особливості літератури та культури бароко в Польщі. Суспільно-політичне тло. Хронологія польського бароко. 3. Літературні течії епохи бароко: основні риси, представники, особливості поетики. 4. Релігійна поезія польського бароко, основні представники, огляд життя та творчості. 5. Релігійна спрямованість творів Миколая Семпа-Шажинського. Аналіз творчості. 6. Містично-релігійна лірика Юзефа Баки. Рецепція творчості Ю.Баки у польській літературі.

	<p>7. Сарматизм як панівна ідеологія в Польщі XVIIст. Сарматська література.</p> <p>8. Дворянська течія польського бароко та її європейські зразки. Головні риси, особливості поетики. Представники польської дворянської поезії.</p> <p>9. Ян Анджей Морштин – найвизначніший представник дворянської літератури польського бароко.</p> <p>10. Сарматсько-шляхетський напрям у літературі польського бароко (на прикладі творчості Яна Хризостома Пасека та Вацлава Потоцького)</p> <p>11. Мемуари Яна Хризостома Пасека. Життя і творчість письменника, його вплив на історичну прозу XIXст.</p> <p>12. Мемуарна література польського бароко. Станіслав Жулкевський. Ян III Собеський.</p> <p>13. Загальна характеристика епохи Просвітництва. Особливості польської культури та літератури XVIII ст. на загальноєвропейському тлі. Часові рамки. Три напрямки польського Просвітництва.</p> <p>14. Суспільно-політичне тло у Польщі епохи Просвітництва. Три фази розвитку (три історичні періоди польського Просвітництва). Поділи Польщі. Вплив політичної ситуації на розвиток культури та літератури.</p> <p>15. Чинники, що сприяли розвитку польського Просвітництва. Основні персоналії та інституції. Розвиток освіти та преси. Політична проза XVIIIст. Хуго Колонтай та Станіслав Сташці.</p> <p>16. Класицизм як офіційний напрямок польського Просвітництва. Основні представники, особливості польського класицизму.</p> <p>17. Огляд життя та аналіз творчості Ігнація Красіцького як найвизначнішого представника польського Просвітництва.</p> <p>18. Розвиток польського театру в епоху Просвітництва. Найважливіші персоналії.</p> <p>19. «Сентиментальні та освічені». С.Трембецький, Ф.Карпінський, Ф.Д.Князьнін. Особливості польського сентименталізму.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література.	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень	Бароко у мистецтві та архітектурі. Бароковий Львів.	практична	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.	Особливості барокової поетики. Основні жанри. Головні риси естетики бароко.	

2 тиждень	Назва епохи, її значення. Типологічні ознаки барокового світогляду, філософії, мистецтва. Метафізика, містицизм, концепція світової розкоші та мінливості життя.	лекція	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.		
2 тиждень	Хронологія польського бароко: раннє, зріле, пізнє бароко. Літературні течії епохи: дворянська, проєвропеїська; релігійна; сарматсько-шляхетська.	практична	Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.		
3 тиждень	Особливості літератури та культури бароко в Польщі. Граничні дати. Докорінна зміна економічного та політичного становища країни. Війни XVII ст. Чотири площини польського бароко. Довготривалість епохи та рукописний характер більшості літературних творів XVII ст.	практична	Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.	Релігійна поезія. Миколай Семп-Шажинський. Релігійна тематика творів. Мачей Казімеж Сарбевський – латино мовний поет, перший польський теоретик літератури.	
4 тиждень	Метафізична поезія польського бароко, основні представники, огляд життя та творчості. Релігійна спрямованість творів Миколая Семпа-Шажинського. Аналіз творчості.	лекція	Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.		

4 тиждень	Релігійно-містична лірика Юзефа Баки. Рецепція творчості Ю.Баки – А.Міцкевич, М.Павліковська-Ясножевська. польській літературі.	практична	Borowy W. O poezji polskiej wieku XVIII. Warszawa, 1978.		
5 тиждень	Себастьян Грабовецький. Пасторальна поезія. Шимон Зіморевич, «Роксолянки, себто руські панни».	практична	Borowy W. O poezji polskiej wieku XVIII. Warszawa, 1978.	Головні риси, особливості поетики королівського (дворянського) бароко. Представники польської дворянської поезії.	
6 тиждень	Дворянська течія польського бароко та її європейські зразки. Ян Анджей Морштин – віртуоз дрібних форм, майстер метафори. «Лютня», «Канікула або собача зірка».	лекція	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.		
6 тиждень	Даніель Набровський. Самуель Твардовський. Еротичні вірші. Особливості поетики.	практична	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.	Історичні постаті Яна III Собеського та С. Жулкевського. Біографічні нотатки. Листи Собеського до Марисеньки.	
7 тиждень	Мемуарна література польського бароко. Станіслав Жулкевський. Ян III Собеський.	практична	Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.		
8 тиждень	Сарматизм як панівна ідеологія польської шляхти XVI-XVIII століть. Сарматизм як культурна формація. Походження назви. Стиль життя, побут, одяг та звичаї	лекція	Kitowicz J. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania augusta III. T.1-4. Warszawa, 1970.	Kitowicz J. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania augusta III. T.1-4. Warszawa, 1970	

	сарматської шляхти.				
8 тиждень	Аналіз фрагментів праці J. Kitowicza "Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III".	практична	Kitowicz J. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania augusta III. T.1-4. Warszawa,1970.	Збірки віршів В. Потоцького. Сатири.	
9 тиждень	Сарматське бароко у польській літературі. Вацлав Потоцький. Біографія письменника. Поема «Хотинська війна»..	практична	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.		
10 тиждень	Відвідини Королівських палат Історичного музею у Львові (Площа Ринок, 6), колишньої резиденції Яна Собеського. Ознайомлення з пам'ятками.	лекція			
10 тиждень	Контрольна робота за підсумками епохи бароко.	практична			
11 тиждень	Суспільно-політичне тло у Польщі епохи Просвітництва. Поділи Польщі. Вплив політичної ситуації на розвиток культури та літератури.	практична	Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.		
12 тиждень	«Світло серед саської ночі». Чинники, що сприяли розвиткові польського Просвітництва. Основні персоналії та інституції.	лекція	Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.	Важливі персоналії польського Просвітництва. Станіслав Конарський. Брати Залуські. Комісія національної освіти. Товариство друзів науки.	

				Станіслав Сташціц. Хуго Коллонтай.	
12 тиждень	Розвиток освіти та преси. Політична проза XVIIIст. Хуго Коллонтай та Станіслав Сташціц.	практична	Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.		
13 тиждень	Класицизм як офіційний напрямок польського Просвітництва. Основні представники, особливості польського класицизму.	практична	Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.		
14 тиждень	Огляд життя та аналіз творчості Ігнація Красіцького як найвизначнішого представника польського Просвітництва.	лекція	Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.	Поема С. Трембецького «Sofijówka». Відомості про парк «Софіївка». Біографічні відомості про Софію Потоцьку.	
15 тиждень	Сатири Красіцького. “Monachomachia czyli wojna mnichów”, “Antymonachomachia”, повість “Mikołaja Doświadczynskiego przyradki”. “Bajki i przyradowieści” – понад сотня байок.	практична	Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.		
16 тиждень	Розвиток польського театру в епоху Просвітництва. Найважливіші персоналії.	практична	Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa, 2000.		

16 тиждень	Сентименталізм та рококо в літературі польського Просвітництва. С. Трембецький, Ф.Карпінський, Ф.Д.Князьнін. Особливості польського сентименталізму.	лекція	Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.		
16 тиждень	Контрольна робота за підсумками епохи Просвітництва.	практична			